

HENDRICK LOST OP

tekst: Hendrick Smit – hendrick.smit@gmail.com

De beperkingen van het vrije woord

Wie wat te zeggen heeft, moet het nú doen

“Westerlingen kunnen maar moeilijk begrijpen wat het betekent om rechteloos te zijn en vijf of tien jaar lang niet de mogelijkheid te hebben om je vrij, helemaal te kunnen uiten. Of om gedwongen te zijn iedere ‘illegale’ gedachte binnen te houden en te zwijgen als het graf. Onder deze ongelooflijke druk vervormt en verbreekt ieder innerlijk wezen van het individu.”

Dit citaat is van Jules Margoline en komt uit het ‘Zwartboek van het Communisme’. Margoline is een gevangene uit één van de vele strafkampen, de gulags.

In een medium als Spiegelbeeld worden ideeën, inzichten en ervaringen uitgewisseld die naar nieuwe oplossingen leiden en levens verrijken. Op andere (vooral alternatieve) media is dat ook zo. Veel mensen willen zaken vanuit andere gezichtspunten bekijken en hebben geen behoefte aan een overheid die bepaalt wat waar is of welke mening de voorkeur verdient. Ik breek zelfs graag een lans voor onwelgevallige meningen, revolutionair, dissident, kwetsend, beledigend en zelfs bedreigend. Het zijn maar woorden, vaak fungerend als uitlaatklep, een veiligheidsventiel voor gevoelens. Het afblazen van stoom kan net als bij een stoomketel erg intimiderend overkomen. Zonder die klep kan het (écht) uit de hand lopen. Zoals we weten uit veel andere voorbeelden: onderdrukken werkt averechts.

Slachtofferschap en censuur uit vrees

Vaak is de opgevoerde reden om iemand de mond te snoeren de vrees voor iets wat zou kunnen volgen op de woorden. Dit is een drogreden: Argumentum ad consequentiam. Je mag iets niet zeggen want... “Je speelt er extreem-rechts mee in de kaart”, “Het scheidt verwarring over het klimaatprobleem”, “Het roept op tot haat”, enzovoort. Dit smoort de discussie en misschien doet het dit ook met opzet. De discussie wordt gevreesd en vrees wordt geprojecteerd op de tegenstanders met woorden als xenofobie, islamofobie en homofobie. Ook kun je hierin slachtofferdenken bespeuren. Deze bezwaren horen we van mensen die voor hun eigen positie of veiligheid vrezen of van mensen die het voor een ander willen opnemen. Nobel of aanmatigend? Kunnen ze dat niet zelf?

In 2002 kreeg Pim Fortuyn te maken met deze sentimenten toen hij artikel 1 van de grondwet ter discussie stelde. Voor

zijn politieke tegenstanders, Thom de Graaf, Hans Dijkstal en Paul Rosenmöller was hij daarmee ontmaskerd. Dat hij het durfde om te stellen dat dit – haast heilige – artikel over discriminatie de vrijheid van meningsuiting in de weg staat. Een dag voor de aanslag sprak hij over de demonisering van zijn persoon. En al meen ik dat veel mensen tegen Fortuyn zijn opgezet, dit verschaft slechts een achtergrondverhaal voor een liquidatie met meer sinistere motieven. Zo zie ik het. De kogel kwam niet van links, zoals Fortuyn vreesde. Zijn ideeën voor bestuurlijke vernieuwing zijn wel gedooft. Het gebeurt te gemakkelijk dat mensen als irrationeel of kwaadaardig worden weggezet. Met inleving en mededogen kunnen we een ander beter begrijpen en misschien toch tot een oplossing komen.

Het waarheidsmonopolie

Inmiddels zijn er genoeg onderwerpen die voor sommigen als uitgemaakte zaak worden beschouwd, verabsoluteerde standpunten. Denk aan vaccinatie, AIDS, het klimaatprobleem, religie, bepaalde quasireligieuze politieke standpunten en bepaalde gebeurtenissen uit de geschiedenis. Veel van deze standpunten komen van wetenschappers die als een soort hogepriesters der waarheid hebben uitgemaakt wat we mogen geloven. Bestuurders maken daar graag van wat we móeten geloven, bijvoorbeeld op basis van consensus in de wetenschap. Consensus is in de politiek maatgevend. Als het werkt dan blijft de wetenschap standpunten herzien door voortschrijdend inzicht. Helaas, dat proces hapert.

Wetenschappelijke artikelen worden via peer review gepubliceerd in bladen als Science of The Lancet, zodat vakbroeders

en -zusters bevindingen kunnen toetsen. Wetenschappers zijn net mensen. Artikelen worden door een autoriteit beoordeeld, vaak anoniem, vóór men tot publicatie overgaat. Zo'n autoriteit heeft soms geen trek om een podium te bieden aan een revolutionair inzicht wat zijn eigen werk relativeert. Dus blijft alles bij het oude. En soms ziet de jonge onderzoeker dat zijn eigen werk een tijdje later door een ándere onderzoeker alsnog wordt gepubliceerd.

De gevolgen van zulke censuur bereiken ook ons. Bestuurders over de hele wereld hebben de inzichten van (échte) klimaatwetenschappers overgenomen als absolute waarheid. Eind 2009 bleek echter dat men binnen deze tak van wetenschap doelbewust alle kritiek buitensloot en het debat saboteerde. Dat is gaan heten: 'Climategate'. Zo komt het dat de stem van prof. Salomon Kroonenberg (geoloog) en Henrik Svensmark (natuurkunde) niet doorklinken. En zo komt het dat we nu een klimaatakkoord hebben met tal van dure heffingen, verboden en dwangmaatregelen.

Het idee van een 'objectief kenbare waarheid' kunnen we beter inwisselen voor een concept van het 'best passende model' voor de realiteit en ruimte voor discussie. Er zijn vaak meerdere invalshoeken voor de waarheid, meerdere perspectieven.

Nepnieuws en persvrijheid

Wat er gebeurt als de overheid bepaalt wat we moeten geloven, zagen we in de Sovjetunie. Spreekbuis van dit bestuur naar het volk was de Pravda. Dat betekent 'De Waarheid'. Zodra het bestuur haar eigen werk dit soort eretitels opplakt, moet je oppassen. (Reclame om op 4 en 5 mei toch vooral 'Onze Vrijheid' te vieren, wekt daarom mijn wantrouwen.)

Het Europees Bestuur bracht een website in de lucht om nepnieuws te bestrijden: EUvsDisinfo. Een dergelijke soort site bestond al. Snopes.com pretendeert ook feit van fictie te scheiden en het is onduidelijk wie achter deze site zit. Inlichtingendiensten zijn druk met wat heet 'perception management', inspanningen om u en mij een geprepareerde versie van de werkelijkheid te doen geloven. EUvsDisinfo liep inmiddels tegen de lamp toen het een bericht van GeenStijl als nepnieuws bestempelde. Inmiddels hebben ze gerectificeerd. Het weerhoudt onze minister van binnenlandse zaken (Kajsa Ollongren) niet om zélf ook de strijd tegen 'nepnieuws' in te zetten. Weinig mensen denken dat ze daarmee haar achterstand op de waarheid zal inlopen. In de oude media (main stream media, MSM, #M5M) heb ik hierop weinig commentaar gevonden, misschien omdat het me nog nauwelijks bereikt. Sinds 2009 volg ik Adam Curry's No Agenda Show waarin het fileermes langs de media gaat, de propaganda wordt blootgelegd. In deze podcast kwam ook naar voren dat het de Amerikaanse overheid nu weer is toegestaan om propaganda op de eigen bevolking los te laten, door het terugtrekken van de Smith-Mundt Act.

Propaganda

De kijker wordt overigens al jaren bewerkt door anderen, zoals de (Norman) Lear Foundation die tal van ideeën in televisieprogramma's liet verwerken. Dit zijn ideeën over vaccinatie, terrorisme, gender, immigratie, enzovoort. Kijkt u naar Amerikaanse programma's als Desperate Housewives, ER of Breaking Bad? Dan wordt u blootgesteld aan propaganda, of 'PR' als u dat liever heeft. Programma's

op de buis of het witte doek staan vaak onder invloed. Kijkt u een film met veel militair materieel? Reken maar dat het script is aangepast op de wensen van het Amerikaanse leger. De CIA plaatste destijds met Operation Mockingbird journalisten onder hun invloed. Officieel is die praktijk gestaakt. Wie gelooft het? In Nederland is het niet beter. Journalist Arnold Karskens heeft een zwartboek samengesteld voor het NOS journaal met veel voorbeelden van gekleurde journalistiek.

Een beklemmende definitie

Artikel 1 van de grondwet schrijft voor dat iedereen gelijk behandeld moet worden en dat discriminatie verboden is. Een beetje dubbel, maar verder helder toch? Kennelijk niet, want afgelopen december heeft de meerderheid van de Tweede Kamer een uitzonderingspositie gecreëerd. Behalve de linkse partijen hebben alle andere partijen een definitie van antisemitisme aanvaard zoals opgesteld door de IHRA (International Holocaust Remembrance Association). De tekst gaat veel verder dan antisemitisme te definiëren als eenvoudigweg 'Jodenhaat'. GroenLinks maakt bezwaar tegen deze tekst omdat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen Joden en de staat Israël.

Er zijn genoeg Joden die vinden dat oprichting van het land verkeerd was en nu door deze definitie ineens zélf tot antisemiet bestempeld kunnen worden. De definitie staat ook geen twijfel toe aan de loyaliteit van Joodse burgers, te stellen dat ze misschien meer trouw zijn aan Israël. Ook hier is gelijke behandeling ver te zoeken. Geert Wilders betwijfelde destijds de loyaliteit van Nebahat Albayrak en Ahmed Aboutaleb,

beiden voor een post als staatssecretaris. Wie de tekst erbij zoekt, leest ook dat wat Israël doet, niet vergeleken mag worden met de Nazi's. In de documentaire Defamation over antisemitisme, stelt professor Norman Finkelstein dat binnen Israëlish-Joodse kringen voortdurend mensen voor Nazi worden uitgemaakt.

Vrees voor een groot complot

Los van de juridische problematiek is de vraag waarom Joden niet genoeg hebben aan de tekst in de grondwet. In het boek 'The Wandering Who' legt Gilad Atzmon hierover uit dat binnen Joodse kringen vrees bestaat voor een groot complot richting de Joden. Hij noemt dit een 'pre-traumatisch stress syndroom'. Nou is Atzmon, die zelf opgroeide in een Israëlish-Joods gezin, één van de meest gehate mensen binnen die kringen. Dus ik hecht aan ruggenspraak. Die komt van Dennis Prager, een Amerikaanse conservatieve Joodse man. Hij stelt dat antisemitische haat gericht is op uitroeiing van Joden. Hij verwijst daarvoor naar de Haggadah, een oude Joodse tekst. Het ziet er daarmee uit dat discussie over tal van onderwerpen wordt uitgesloten uit vrees voor wat er zou kunnen volgen. Argumentum ad consequentiam, censuur uit vrees. Ik kan me niet voorstellen dat hierover enige inhoudelijke discussie is gevoerd in het parlement.

Het verdrag van Marrakesh

In december 2018 heeft de Tweede Kamer bij meerderheid ingestemd met het Verdrag van Marrakesh. Hoewel het aanvankelijk uiterst stil was rond deze verklaring, kwam er toch nog wat reuring. Meest interessant was een persconferentie op Europees niveau, waarin PVV-parlementariër Marcel de Graaff vertelde dat kritiek op migratie actief zou worden bestreden. Hate speech, oproepen tot haat, zou verboden

worden. Wat staat er precies? Wie het verdrag leest ('Global Compact for Migration'), die leest bij de doelstellingen onder #17 (punt 33) een onverkwikkelijk lapje tekst. Het doel is hier 'Alle vormen van discriminatie uit te sluiten en discussie op basis van feiten te bevorderen om perceptie van migratie vorm te geven'.

Wie bepaalt wat de 'feiten' zijn? In deze zin proeven we ook de oproep tot perception management. Het artikel sommeert ondertekenaars om uitingen van xenofobie en intolerantie te bestrijden, 'hate crime' strafbaar te stellen. Wat daarmee bedoeld wordt, is niet helder. Wie geen immigranten wil, die moet het kennelijk voor zich houden. Je mag het wel denken maar niet zeggen. Orwelliaans. En zoals aangekaart door De Graaff staat er ook: Publiek geld mag niet meer gaan naar media die over migratie kritisch berichten. Nou, dan ligt de NOS al jaren op koers.

Artikel 10 van het EVRM

Afgelopen 10 december was er de Dag van de Mensenrechten. Prachtig. In de Utrechtse Domkerk werden toespraken gehouden, waaronder die van oud-minister Ernst Hirsch-Ballin. In een tweet van het Humanistisch Verbond werd hij geciteerd. Hij stelde dat de vrijheid van meningsuiting in samenhang moet worden gezien met godsdienst, vrijwaring van gebrek en vrijwaring van angst. Wat bedoelt hij daarmee? Wie het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM) erbij pakt, kan het lezen in artikel 10. In het eerste deel wordt de vrijheid van meningsuiting vastgelegd en in het tweede deel verzaamd met 'plichten en verantwoordelijkheden'. Wat dat betekent in de praktijk zullen we nog gaan zien.

Waarom wordt één religieuze groep of cultuur in bescherming genomen?

Wat is er mis met eelt op de ziel?

Ondertussen merkt Geert Wilders dat hij niet ongestraft alles mag zeggen en moet zich voor de rechter verantwoorden ('minder, minder'). Zo'n proces is op zichzelf al een straf. Elders in de EU is een Oostenrijkse mevrouw vervolgd tot aan het Europese Hof voor de Rechten van de Mens voor een discussie over het huwelijk tussen de 56-jarige profet Mohammed en de 6-jarige Aisha. De rechter veroordeelde haar. Wat zij zei, lag buiten de vrijheid van meningsuiting. Religieuze gevoelens worden beschermd. Pardon? Wat is er mis met eelt op de ziel? Waarom wordt één religieuze groep of cultuur in bescherming genomen? Ik vind dit een voorbeeld van de slachtoffercultus waarin eigen verantwoordelijkheid

wordt ontmoedigd. De discussie werd niet uit de weg gegaan in 1966, in 'het ezelproces' van Gerard Reve, die beschreef hoe hij seks met god in de vorm van een ezel zou hebben. Hij werd vrijgesproken. De vraag is of met gevoeligheden van hindoes, Joden en christenen ook zo'n rekening zou worden gehouden. Ik heb zo mijn twijfels. In de tijd dat Hirsch-Ballin minister van Justitie was, werd een 'studiegroep cartoonproblematiek' opgezet en kreeg tekenaar Gregorius Nekschot een inval van de politie.

Censuur op social media

Op de social media moet je ook op je woorden letten. Achter de knoppen van Twitter, iTunes, Facebook, YouTube (Google) en Patreon zitten mensen met extreme denkbeelden over hoe de wereld eruit zou moeten zien, social justice warriors. De nuance is zoek en alles is goed of kwaad, wit of zwart. Met die insteek bepalen zij wat er verschijnt. Inmiddels zijn veel mensen van deze platformen verwijderd, vaak bekende mensen die zich politiek incorrect uitlaten. Ook hier wordt weinig zekerheid geboden, net als eerder bij het communisme. De 'huisregels' stellen bijvoorbeeld dat 'hate speech' niet is toegestaan. Adam Curry, die met zijn podcast No Agenda afhankelijk is van iTunes, vroeg tijdens een etentje met Apple mensen eens wat daar nu mee bedoeld wordt. "Hate speech, je weet wel" was het antwoord. Dit is voor mij opnieuw een indicatie van intellectuele luiheid of onvermogen, gebrek aan empathie.

Illustratief voor de waarde van de vrijheid van meningsuiting was een verhaal dat ik hoorde op de radio toen ik nog jong was. Een Joodse man vertelde hoe hij hecht aan deze vrijheid. Het stelde hem in staat om 'Mein Kampf' van Adolf Hitler te lezen. Daardoor wist hij dat hij zich uit de voeten moest maken toen de Duitsers Nederland binnenvielen.

Uiteindelijk gaat het er niet om of je het eens bent met de verkondigde meningen, maar of deze als onuitgesproken gedachten verborgen blijven, of in de openbaarheid komen. Pas dan kun je ze overpeinzen en bespreken. Een kleine groep vindt dat dát niet de bedoeling is. De gevestigde macht wil ons een model van de realiteit voorschotelen, een objectief kenbare waarheid, óf regelrechte leugens, en duldt geen tegenspraak. Een setje van staatswege goedgekeurde meningen, dat moeten we niet toestaan.

Bronnen

- EU vs Disinfo: <https://euvsdisinfo.eu>
- Smith-Mundt Act repeal: <https://foreignpolicy.com/2013/07/14/u-s-repeals-propaganda-ban-spreads-government-made-news-to-americans/>
- The Lear Foundation 'Shows we've worked with': <http://naplay.it/1033/1-34-59>
- Zwartboek NOS journaal, Arnold Karskens: <https://www.thekarskenstimes.com/weblog/item/687-zwartboek-nosjournaal-10e-vangst>
- IHRA working definition of antisemitism: <https://www.holocaustremembrance.com/node/196>
- Gilad Atzmon: <https://www.gilad.co.uk/search?q=IHRA>
- Dennis Prager, 'Jew hatred is exterminationist hatred': https://youtu.be/IJv7_Oj3xeA?t=288
- Verdrag van Marrakesh, objective 17: https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180713_agreed_outcome_global_compact_for_migration.pdf
- Tweet Humanistisch Verbond citaat van Ernst Hirsch-Ballin: <https://twitter.com/humanverbond/status/1072123998996234241>
- EVRM artikel 10: https://nl.wikipedia.org/wiki/Artikel_10_van_het_Europees_Verdrag_voor_de_Rechten_van_de_Mens
- Oostenrijkse veroordeeld voor uitspraken over Mohammed: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-6316567/Woman-correctly-convicted-Austria-calling-Prophet-Mohammed-paedophile-ECHR-rules.html>